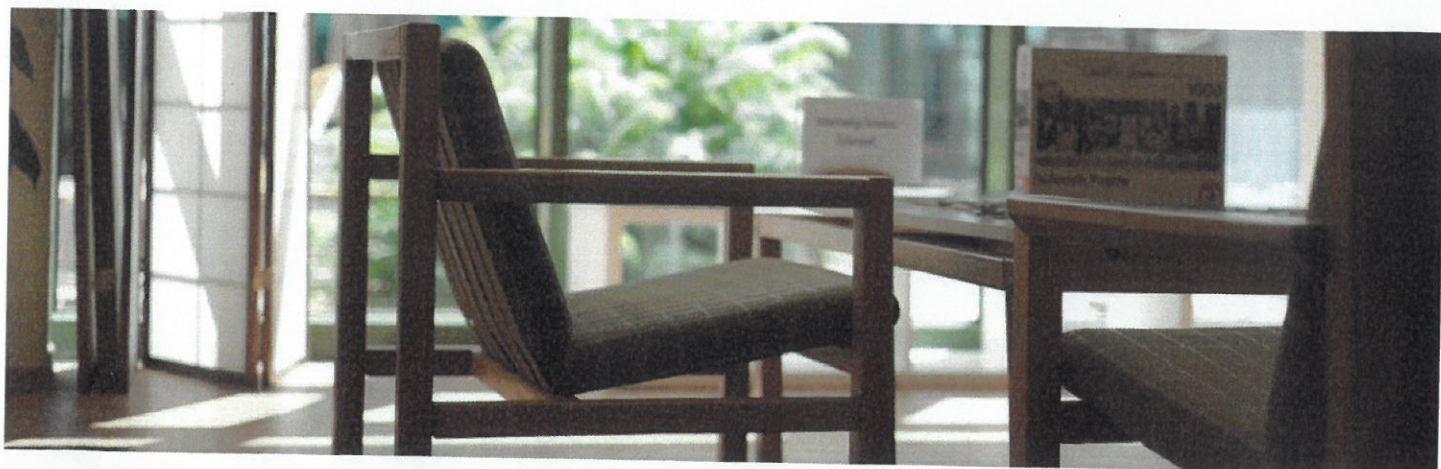

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR BESZÁMOLÓ 2023

Tartalomjegyzék

1. Rövid összefoglaló.....	4
a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján).....	4
b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények.....	4
2. Stratégiai célok végrehajtása.....	6
a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által	6
b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését.....	6
3. Szervezet.....	7
a. kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján).....	7
4. Infrastruktúra	7
a. fizikai terek állapotának változása	7
b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása	7
c. egyéb infrastruktúra.....	8
5. Gyűjteményi információk.....	8
a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés.....	8
b. gyűjteményfeltárás	8
c. állományvédelem	9
d. digitalizálás.....	9
6. Szolgáltatások (változások, trendek)	9
a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei	9
b. helyben elérhető szolgáltatások	10
d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások	10
e. online felületek (honlap, közösségi média).....	11
f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban).....	11
7. Minőségirányítás	13
a. használói elégedettségmérés.....	13
b. önértékelés.....	13
c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján).....	13
d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések	13
8. Tudományos kutatás és kiadványok	13
9. Partnerségi együttműködések	14

a.	kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség.....	14
10.	PR/marketing/kommunikáció eredményei.....	15
a.	a könyvtár megjelenése médiumokban.....	15
b.	lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció) ..	15
11.	A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló.....	15
a.	a vármegyei kötelezpéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról.....	15
b.	a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról.....	15
c.	a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2023-ban nyújtott szolgáltatásokról	16
d.	az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről.....	16
e.	a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról.....	16
f.	a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról.....	16
12.	Könyvtárhasználati tendenciák (6. sz. melléklet)	18
a.	Az elmúlt éveket jelentősen meghatározó világválság, illetve az ún. „energiaválság” miatt kialakított szervezeti változások, új és megváltozott szolgáltatások bemutatása és fenntarthatósága.....	18
b.	Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019-2023 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.	18

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

2023. évi beszámolója

1. Rövid összefoglaló (legfeljebb 2000 karakter / 1993)

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

Az első három hónapban fegyelmezett működésre, az energiafogyasztás drasztikus csökkentésére volt szükség a küldetésünk és az igények teljesítése mellett. Tavasztól a programszervezés és a látogatók megszólítása volt a feladat.

Az első három hónapban 6%-kal csökkent a kölcsönzések száma az előző évhez képest. Éves viszonylatban 7%-kal nőtt a olvasói műveletek (kölcsönzés, visszavétel, hosszabbítás) száma.

Könyvtárosaink és olvasóink helytállása példaértékű volt a nehéz időszakban.

Békéscsaba 4 könyvtárában 77.130 könyvet kölcsönöztek az olvasók, 10%-kal többet, mint előző évben. 30%-kal megnőtt a folyóirat-kölcsönzések száma, a CD-, DVD-kölcsönzés esetén 10%-os csökkenés figyelhető meg. A fiókkönyvtárakban 2022-höz képest 8%-kal több kölcsönzés történt.

16%-kal nőtt a könyvtári tagok száma (6599 fő). A békéscsabai lakosok 12%-a tagja valamely könyvtárnak. 16%-kal nőtt a tárgyévi könyvtárhasználatok (helyben, online) száma.

40 hét alatt 409 rendezvénnyel bővítettük Békéscsaba programkínálatát, melyeken 11.387 fő vett részt. A 3 hónapos szünet ellenére többen jöttek a rendezvényeinkre, mint 2022-ben. A vármegyei kistételepeken 189 kulturális rendezvényt szerveztünk.

Fordító-tolmács, informatikus könyvtáros és segédkönyvtáros gyakornokokat fogadtunk.

A mutatók javuló tendenciát mutatnak. Könyvtárunk második alkalommal elnyerte a Minősített Könyvtár címet.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Az energiaválság, infláció miatt visszafogott működésre törekedtünk.

Áprilisban a könyvtár vezetését Juhász Zoltán vette át, az igazgatóhelyettes Kertész Zoltán lett.

Olvasói igényekre alapozva 7 napra módosítottuk az esti kölcsönzések határidejét.

A foglalkozásajánlóknak hála több táboroztató és iskolai osztály felkereste a könyvtárat, hogy járuljunk hozzá programjaikhoz. A negyedéves kiesés miatt csökkent a Digilabor foglalkozásain résztvevők száma.

A rendezvényszervezést együttműködések segítették. A változatos tematikájú irodalmi, kulturális programokkal sok érdeklődőt megszólítottunk. A részvételt könyvtári tagsághoz kötöttük, növelni tudtuk a beiratkozott olvasók számát.

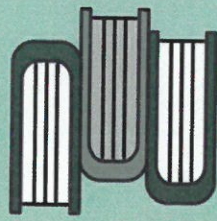
A kulturális turizmus iránt elkötelezetten országos konferenciát szerveztünk, kerékpáros szolgáltató helyé váltunk.

Programjaink, alapfeladatunk a Munkácsy Negyed tagjaként nagyobb figyelmet kapott.

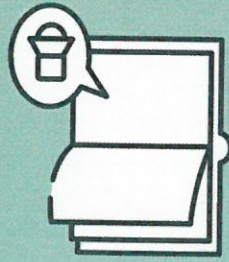

BÉKÉSCSABAI KÖNYVTÁRAK 2023

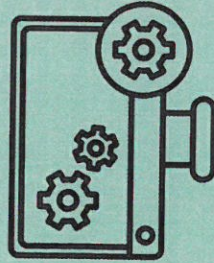

7231
ÚJ KÖNYV

337
ÚJ ZENEI
DOKUMENTUM

(CD, DVD, HANGSKÖNYV, KOTTÁ)

65 139
TÁVHASZNÁLAT
(HONLAP, OPAC)

57
ÚJ VIDEÓJÁTÉK

119
MOSOLYCSOMAG

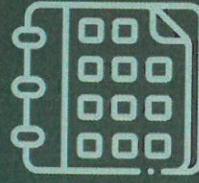

6599 ↑ 16%
BEIRATKOZOTT OLVASÓ
(BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR ÉS FIÓKKÖNYVTÁRAI)

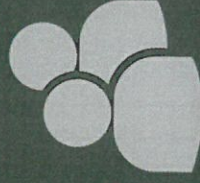

1099 ↑ 24%
GYERMEKOLVASÓ

RENDEZVÉNYEK

409
PROGRAM ÖSSZESEN

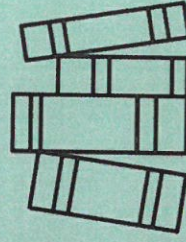
11 387
RÉSZTVEVŐ

BÉKÉSCSABA LAKOSSÁGÁNAK
12 %-A KÖNYVTÁRTAG

(2022: 10%)

KÖLCÖSÖNZÉSEK

77 130 ↑ 12%
KÖNYVKÖLCÖSÖNZÉS

392 ↑ 30%

FOLYÓIRAT-KÖLCÖSÖNZÉS

KÖZÖSSÉGI OLDALAINK KÖVETŐI

4382 ↑ 20%

997 ↑ 15%

2. Stratégiai célok végrehajtása (legfeljebb 1500 karakter / 1500)

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Stratégiai tervünk alapvető céljai teljesülését az alábbi tevékenységekkel kívántuk elősegíteni:

Szolgáltatásfejlesztés:

- új közösségi terek népszerűsítése, működtetése: Digilépcső, Digilabor, Digikomp
- folyamatos digitalizálási tevékenység
- nyomtatott tájékoztatók kiváltása

Modern infrastruktúra, otthonosabb környezet:

- tájékoztató feliratok modernizálása
- világításkorszerűsítés, villamoshálózat modernizálása
- gyermekkönyvtár árnyékolása
- munkakörülmények felmérése

Együttműködés:

- szakmai napok szervezése
- BékésWiki bővítése

Fenntarthatóság:

- alkotófoglalkozások szervezése
- csatlakozás a „Passzold vissza Tesó!” kampányhoz

Felhasználóbarát könyvtár:

- új szakjelzetek
- könyvtárhasználat segítése kiadványokkal, posztokkal, leporellókkal

Esélyegyenlőség:

- személylift üzembe helyezése
- gyűjteményfejlesztés a speciális ellátást igénylők ellátása érdekében
- foglalkozások hirdetése

Minőségi működés:

- Minőségirányítási Tanács működtetése
- használói vélemények, igények megismerése
- eredmények értékelése
- működést érintő javaslatok kidolgozása

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

A közművelődési pályázattal 7 rendezvény szerveztünk a békéscsabai könyvtárakban.

A Békés Banda koncertek a helyi értékek megismerését szolgálták, a Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért továbbképzést a jógyakorlatok megosztása, együttműködések kialakítása céllal hívtuk életre. Az OKN hetében 25 kulturális rendezvényt valósítottunk meg a vármegyében, a Dolgok könyvtára az eszközkölcsönzés lehetőségét teremtette meg. A Petőfi másképp pályázattal helyismereti tartalmakat publikáltunk. (NKA)

Az EMMI támogatását állományvédelmi célra fordítottuk. Eredményesen zártuk Az én könyvtáram projekt fenntartását.

3. Szervezet (legfeljebb 1500 karakter / 1408)

a. kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

A könyvtár Továbbképzési szabályzata szerint a szakmai munkakörben, legalább 6 órában foglalkoztatott közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek a Beiskolázási terv alapján fejleszthetik, bővíthetik az intézmény alaptevékenységének színvonalas ellátásához szükséges kompetenciájukat.

Stratégiai tervünk alapvető célja a könyvtárosok szakmai felkészültségének növelése, a szakmai kihívásoknak történő megfelelés. 2023-ban 14 könyvtáros 81 konferencián, szakmai napokon vagy képzéseken bővítette ismeretét. A szakmai programok közül előnyt élveztek a helytörténethez és a turizmushoz kapcsolódó, valamint a digitális technológiák adaptálását segítő alkalmak. A belső képzések elsősorban a digitalizáláshoz, a mesterséges intelligenciához és új szolgáltatásokhoz (elektronikus olvasójegy, online adatbázisok, eszközkölcsonzés) kapcsolódtak. A képzések során kiemelt fontossággal bírnak azok a tevékenységek, melyek lakossági igényhez, illetve a működés célszerűsítéséhez kötődnek.

2023-ban egy könyvtárosunk részt vett a „Jól játszani” – 30 órás, 30 kreditpontos akkreditált társasjáték-pedagógiai továbbképzésen, mely tanúsítvány megszerzésével zárult. Az új ismeretek támogatják a Digilabor közösségi foglalkozásainak lebonyolítását, a gyermekek és felnőttek készségfejlesztésének elősegítését, melyek felhasználhatók a könyvtári társasjáték-délutánok, játékkészítő-foglalkozások, nyári táborok tervezéséhez, megvalósításához. Egy fő A1/1 szintű magyar jelnyelvi képzést végzett, mely az alapismeretek megszerzését támogatta. A munkatárs 2024-ben folytatja a jelnyelvi tanfolyamot.

4. Infrastruktúra (legfeljebb 1500 karakter / 1499)

a. fizikai terek állapotának változása

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásának köszönhetően korszerűsíteni tudtuk az első emeleten található olvasóterem és gyermekkönyvtár világítását, elektromos hálózatát. A lámpatestek cseréje elősegíti az intézmény villamosenergia-fogyasztásának mérséklését, a villamoshálózat modernizálása a munkabiztonságot és a látogatói igényeknek megfelelést egyaránt szolgálja. A beruházás részeként az olvasóteremben helyet kapott egy energiaszlop, a konnektorok mellett USB-töltő aljzatok létesültek.

Szintén önkormányzati támogatásból fényzáró függönyökkel vált otthonosabbá a gyermekkönyvtár, mely lehetővé teszi diafilmvetítések és a bennalvós éjszakák megszervezését.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Kedvelt szolgáltatásunkká vált a videójátékozás, a megnövekedett forgalom miatt 2 db HDD vásárlására volt szükség. Önkormányzati támogatásból 8 db gigabites switch-et vásároltunk a 14 éves rendszer korszerűsítése érdekében. Az elavult tűzfalat korszerű MicroTik eszközre cseréltük. Irodagépeink karbantartása ütemezetten történt külső szakember segítségével. A szervereken futó szolgáltatások 80%-át az Ikron Kft. felügyelte, a fennmaradó rész saját erőforrásból biztosítottuk.

A DJP megszűnése után az eszközöket továbbra is fenntartjuk, az ügyintéző terminált (személyi igazolvány igénylése, jogosítvány cseréje, erkölcsi bizonyítvány igénylése) elérhetővé tettük a lakosság számára.

c. egyéb infrastruktúra

2023. év elején megérkezett a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer feladatellátása és a vármegyei kistételek könyvtári ellátása érdekében vásárolt új személygépkocsi. Pótoltuk az épület kötelező jellegű hiányosságait (villámvédelem, érintésvédelem). Megtörtént a személylift üzembe állítása, tűzjelzőpanel cseréje.

5. Gyűjteményi információk (legfeljebb 3000 karakter / 2770)

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A gyűjteményfejlesztés érdekében 14.483.965 Ft értékben vásároltunk könyveket, időszaki kiadványokat, zenei dokumentumokat (zenei CD, hangoskönyv, DVD-film) és folyóiratokat a Békés Megyei Könyvtár és a fiókkönyvtárak számára. 2023-ban 492.000 Ft érdekeltégnövelő támogatást kaptunk.

A használati igények változása miatt évente egyre kevesebbet fordítunk zenei dokumentumok vásárlására, többet költünk könyvekre. Új igénynek megjelent a videójátékozás, 57 játékkal bővült a gyűjtemény. A könyvbeszerzés időarányosan zajlott egész évben, az olvasók számára elérhetővé tettük az új megjelenésű köteteket, pótoltuk a régebbi, igényelt kiadványokat. Kottát az elmúlt évben az igények hiányában nem vásároltunk.

ODR-támogatásból olyan szakkönyveket vásároltunk, melyekre igény van a könyvtárközi kölcsönzés keretében. Cél az olvasók és intézmények kérésének racionális teljesítése.

Az év során megkaptuk az NKA támogatásával megjelent szerzők, kiadók műveinek 1-1 példányát. A TárgyTár eszközkölcsonzés-szolgáltatás elindításához 13 db eszköz került leltárba. Feldolgoztuk a Sass Ervin- és Kőváry E. Péter-hagyatékot.

Valamennyi állományegységet érintett a folyamatos selejtezés, leválogatás. Megszüntettük a brossúra állományunkat, melynek egy része végleges törlésre került.

2023. december 31-én 314.568 dokumentumból állt a gyűjteményünk. A helyhiány miatt átrendezések történtek a központi könyvtárban és a fiókintézményekben.

b. gyűjteményfeltárás

2023-ban 6407 címléírás készült teljes leírással, tárgyszavazással. Idegen nyelvű vagy helyi kiadványoknál 586 db – az FSZEK vagy MOKKA adatbázisában még nem szereplő – új rekord készült.

Az elektronikus katalógusba rögzített rekordok száma megegyezik az előző évvel. 12%-al növekedett a MOKKA-ba betöltött tételek száma. A beérkezett dokumentumokat a korábbi évekhez hasonlóan átlagosan 3 napon belül az olvasók rendelkezésére bocsátjuk.

A kistételek számára az állományba vétel után jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítottuk ki a könyveket. Könyvtárunk munkatársai a selejtezés és törlés folyamatokat is elvégezték, folytatódott a retrospektív munkálatok (rögzítés, vonalkódozás).

A bibliográfiai leírások a hatályos jogszabályoknak megfelelően minden adatelemet, ETO-jelzetet, tárgyszavakat tartalmaznak.

c. állományvédelem

A digitalizálást a humánerőforrásnak és a tárhelykapacitásnak megfelelően, állományvédelmi szempontok szerint végeztük, külső partnerek segítségével. Állományvédelmi tekintetben 16 db sérült, nem jogvédett mű digitalizálása valósult meg.

76 db állományvédelmi szempontból indokolt, 1945 előtt megjelent, Békési Gyűjteménybe tartozó kötet kötésjavítását, megújítását végeztük el az EMMI támogatásából.

d. digitalizálás

Összesen 7826 oldal könyvet és folyóiratot digitalizáltunk. Az Arcanum Kft. együttműködésével 350.000 helyi és országos vonatkozású (folyóirat)oldal került feltöltésre az ADT adatbázisába. A Petőfi 200-projekt keretében 14 kötet digitalizálása történt meg, a kiadványok szabadon elérhetők a könyvtár honlapján.

Rendszeresen 1 fő közfoglalkoztatott munkatárs, alkalomszerűen a könyvtáros személyzet archivált dokumentumokat. A Petőfi-pályázat digitalizálási tevékenységében 2 fő munkatárs vett részt.

6. Szolgáltatások (változások, trendek) (legfeljebb 5000 karakter / 4991)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

A gyermekkönyvtár 254 új beiratkozót regisztrált. 23 gyermekkönyvtári programon 535 gyermek és kísérő vett részt. 40 alkalommal látogatta meg óvodai vagy iskolai csoport a könyvtárat. 16 gyermek részvételével zajlott bennalvós program. A legkisebbek olvasóvá nevelését segíti a Mesejárt. A könyvtár szervezésével békéscsabai és derecskei gyerekek folytatnak postai levelezést.

A Digilabor foglalkozásain célzottan 8 oktatási intézmény 33 osztálya számára biztosítottunk programot, könyvtárbemutató foglalkozást (761 diák).

Nemzetiségi programként interaktív előadást hirdettünk a csabai szlovákok történetéről. A nemzetiségek napján Prekop János sajtimester kóstolóval egybekötött előadása BMJV Román Önkormányzata támogatásával valósult meg.

A SINOSZ Békés Megyei Szervezete számára könyvkötészeti foglalkozást és városismereti sétát szerveztünk.

Hagyományosan a könyvtárban tartja összejöveteleit a Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete. Az Aranyévek Nyugdíjas Klub zenés és táncos rendezvényekre rendszeresen termet bérelt a könyvtárban.

A zenét kedvelők számára az AV-dokumentumok hozzáférhetővé tétele mellett koncerteket (Békés Megyei Szimfonikusok Kamarazenekara, Gulyás Berta, Andras Vargas, Békés Banda), zenés irodalmi műsorokat szerveztünk a Bán Ber Irodalmi Társaság közreműködésével.

Az U17-es röplabda-Európa-bajnokság nemzetközi játékvezető-delegációja és az ERASMUS+ külföldi hallgatói számára városismereti sétát tartottunk.

b. helyben elérhető szolgáltatások

Márciusig „kabátos” formában, ezt követően a megszokott módon működött a kölcsönzés, születésnapú újság készítése, digitalizálás, kutatás és tanulás. Az előjegyzések száma megközelíti a 2021-es évet (akkor díjmentesen teljesítettük az előjegyzést).

A Digilabor könyvtári alkotóműhelyben 33 kreatív alkotó, 28 varró, 20 robotika, 4 LEGO Story-foglalkozást szerveztünk. 7 foglalkozással megjelentünk a könyvtár falain kívül, 10-szer iskolákban tartottunk programot. 1592 fő vett részt a Digilabor foglalkozásain.

A 3 hónap kiesés ellenére megnőtt a Gametér látogatóinak száma. Két alkalommal virtuális focibajnokságot, egyszer Just Dance-táncversenyt szerveztünk.

Könyvtárunk szervezte az Ünnepi Könyvhét és az Internet Fiesta békéscsabai rendezvényeit, koordinálta az Országos Könyvtári Napok vármegyei programjait, két alkalommal volt Csabai Könyvbörze.

A helyi egyesületek és szervezetek táborait színesítettük programjainkkal, bemutatóinkkal.

c. távolról elérhető szolgáltatások

Az olvasás, könyvtárhasználat és helyismeret népszerűsítését szolgálják a web 2.0 interaktív szolgáltatásaink: Facebook (7), Youtube (2), Instagram (2), TikTok, Tumblr, Wordpress, Spotify.

Honlapunkon önálló menüben elérhetők az elektronikus szolgáltatások.

Új szolgáltatásként elindult a Spotify-on a podcast-csatornánk. A szolgáltatás célja a könyvtár és az olvasás népszerűsítése.

A BékésWiki helyismereti enciklopédiát több mint 1,5 millióan tekintették meg. 92 új leírással, 54 képpel bővült az adatbázis.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A könyvtárosok javaslatainak és közreműködéseinek köszönhetően szerveztünk rendezvényeket, a szervezőcsoportok erősítették a munkakapcsolatot az eltérő szakmai területen dolgozók között. Új kezdeményezés a könyvtári teadélután, a japán napok, könyvheti borudvar és a spanyol-nap, melyek népszerűnek bizonyultak.

A Békés Megyei Könyvtár és a fiókkönyvtárak 381 közösségi és családi programjain 9692 résztvevőt regisztráltunk. Az év során 20 időszaki kiállításunk nyílt, az eseményeken 1491 fő vett részt. A kiállítások közül 4 kifejezetten a gyermekeknek szólt.

A vármegyei kistételepüléseken 189 kulturális programot hirdettünk, melyeken 7284 fő vett részt. Sok esetben a könyvtári programok jelentik 1-1 település egyetlen kulturális, közösségi eseményét.

Ötödik éve, 9 fős állandó tagsággal működik a könyvtárban Könyvjelző olvasóklub. Gyógypedagógus önkéntes biblioterápiás beszélgetéssorozatot vezet. A Jaminai Könyvtárban Életvezetési Kör, a Lencsési Könyvtárban Padlásterápia festőcsoport és „varázshangtár” működik. Júniusban játékefejlesztő közösség nyílt a megyei könyvtárban.

Otthon adtunk Internet Klubnak, kalligráfia tanfolyamnak, egészségügyi felméréseknek, kiscsoportos varrótanfolyamnak, a Városvédő és Városszépítő Egyesület szabadegyetemeinek. A könyvtár a helyszíne a Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő, valamint a Békéscsabai Tankerületi Központ helytörténeti versenyének.

A Europe Direct Békés tájékoztató központ több nyilvános tanfolyamot (informatika, fenntarthatóság) szervezett a könyvtárban.

A Könyvtári Intézettel közösen szervezett Makerspace a könyvtárban akkreditált képzés nem indult el.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

A hírek, rendezvények és alapinformációk közzétételét szolgáló honlapra 423 bejegyzés került feltöltésre (35 bejegyzés/hó). A honlapfrissítés gyakorisága alulmaradt a korábbi évek adataival szemben, mely korrelál a használói szokások változásával.

A BMK Facebook-oldala közel 4000 kedvelővel rendelkezik, a gyermekkönyvtári Facebook-oldal követőinek száma átlépte az 1000-et. A kommunikációs szabályzatban limitáltuk a Facebook-bejegyzések havonta, havonta átlagosan 95 bejegyzést tettünk közzé. A fiókkönyvtárak megosztják programjaikat, híreiket a Facebook-oldalukon.

A könyvtári Instagram-oldal esetén 57%-kal nőtt a közzétett bejegyzések száma, naponta átlagosan 1 poszt közzétételre kerül. Az oldalt 133 kezdték el követni.

A könyvtár TikTok-ja 4674 videómegtekintést, 164 kedvelést regisztrált. Közel kétszer annyi videót töltöttünk fel, mint az előző évben.

A Youtube-on 15 új felvételt tettünk közzé.

f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

A területi ellátás 50 kistélepülésre, és 25 települési nyilvános könyvtárra terjedt ki.

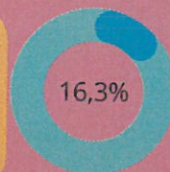
A kistélepülési ellátás 5 munkatárs feladata, mindössze 3 teljes munkaidőben, a nyilvános könyvtárak koordinátora 1 fő.

DIGILABOR

eredmények,
foglalkozások

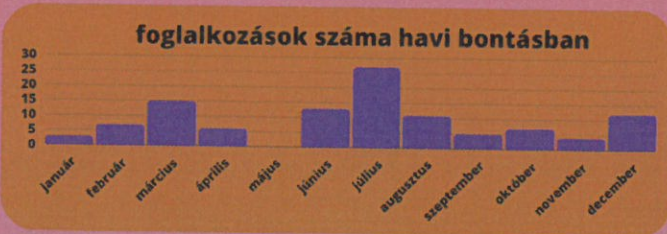
2023

A könyvtár összes rendezvényén
résztevők száma: **9765**
Foglalkozásokon résztvevők
száma: **1592**

Kint voltunk:

- VI. Viharsarki Hobbis Elektronika Találkozó, Békéscsaba
- Hagyományaink vendégségben, Skanzen Szentendre
- BRSE nyári táborok, Békéscsaba

7. Minőségirányítás (legfeljebb 1500 karakter / 1460)

a. használoi elégedettségmérés

11 használoi elégedettségmérést végeztünk.

	Felmérés	Célcsoport	Válaszadók
1	MKE-BMSZ szakmai nap – helyismereti kirándulás	könyvtárosok	16
2	Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért szakmai továbbképzés – elégedettségmérés	részvevők	28
3	Munkatársi igényfelmérés – gyógytorna	munkatársak	21
4	Munkakörülmények igényfelmérés	munkatársak	23
5	Digilabor – társasjáték-délután – elégedettségi felmérés	részvevők	14
6	Csillagos este – elégedettségi felmérés	részvevők	26
7	Spanyol-nap – elégedettségi felmérés	részvevők	12
8	Könyvtárhasználati felmérés: olvasási szokások	meglévő és potenciális látogatók	171
9	Fiatalok könyvtárhasználati szokásai	18 éven aluliak	28
10	KSZR szakmai nap (2023. 11. 21.)	könyvtárosok	24
11	KSZR szakmai nap (2023. 12. 07.)	könyvtárosok	17
Összesen:			380

b. önértékelés

Harmadik alkalommal végeztünk szervezeti önértékelést. A vizsgálat célja a Minősített Könyvtár cím megpályázása és az új intézményvezető munkájának segítése volt. Az adottságkritériumok többségét javulónak ítéltük. Az eredménykritériumok vizsgálata során a korábbinál határozottabb és kritikusabb a vélemény.

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

A helyszíni látogatások részét képezte a minőségirányítási dokumentumokról történő tájékoztatás, segítségnyújtás. Felhívtuk a figyelmet a témához kapcsolódó képzésekre, előadásokra. Az egyesületi szakmai napokon előadást szerveztünk a joggyakorlatok bemutatására, konzultációs lehetőséget biztosítottunk.

d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

Az első félévben 176 diafilmkölcsönzés történt. Diafilmvetítő és társasjáték is kölcsönözhető.

Szabadulj be az olvasóterembe! címmel feladványokkal, könyvkereső játékkal és olvasási kihívással vártuk az olvasókat.

Új szolgáltatás a családi fotók digitalizálása.

8. Tudományos kutatás és kiadványok (legfeljebb 1000 karakter / 987)

Helytörténeti referenzs kérdések megválaszolásával folyamatosan segítettük a tanulókat, kutatókat tevékenységét. Helyismereti kutatást végeztünk a BékésWiki enciklopédia és a 100 éve történt Tumblr-oldal bővítése során.

Szakmai kutatómunkát igényelt a digitalizálendő dokumentumok kiválasztása.

A békéscsabai Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium grafika szakos diákjai közreműködésével Fölszedtem sátorfám címmel megjelentettük a könyvtár első képregényét. A kiadvány és a könyvtár képviselte magát a Budapesten, a Comic Con eseményen és a 18. Budapesti Nemzetközi Képregény Fesztiválon.

Könyvtárunk vezetése 5 publikáció összeállításában vállalt szerepet, a cikkek a Honismeret, Háromkák, TMT c. kiadványokban, Csabai értéktár kötetben és a Könyvtárvilág felületén jelentek meg.

Összeállítottuk a Petőfi család Békés vármegyei emlékhelyeit bemutató pecsétgyűjtő túrafüzetet. Online és nyomtatott kivitelben angol nyelvű ismertetőt készítettünk a Munkácsy Negyedről. 3-féle kiadványban ismertettük foglalkozásainkat és szolgáltatásainkat. A TárgyTár eszközkölcsönzést önálló tájékoztató brossúra népszerűsíti.

9. Partnerségi együttműködések (legfeljebb 1500 karakter / 1494)

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

90 diák 1476 órában töltötte a közösségi szolgálatot békéscsabai könyvtárban. Megállapodást kötöttünk 2 budapesti gimnáziummal.

Önkéntesek segítették a gyermeknapot, kiállítások szervezését.

Új kapcsolat jött létre a Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete Nappali Intézményével: óvodásoknak, iskolásoknak és felnőtteknek tartottunk foglalkozásokat.

Civil kezdeményezésre újra volt a Csabai Könyvbörze, kiállítóként részt vettünk a mikroelektronikai találkozón, közreműködtünk Békéscsaba képviselésén a Magyarországi Tájházak Központi Igazgatósága szentendrei programján. Csatlakoztunk a Kájoni János Megyei Könyvtár XV. Nemzetközi Felolvasómaratonjához, a Jókai Színház 24 órás költészet napi versfolyamához. Közreműködtünk városi mesemondó, népdaléneklési, könyvtárhasználati, helytörténeti versenyeken. Programszervezés, kommunikáció tekintetében szoros kapcsolatot ápolunk a Munkácsy Negyed kulturális intézményeivel.

A Gál Ferenc Egyetem együttműködésével bemutattuk a Munkácsy Negyed az Erasmus+ program résztvevőinek. Gyakornokként fogadtuk a Partiumi Keresztény Egyetem nagyváradi hallgatóját.

Együttműködést folytattunk a vármegyei hatókörű városi könyvtárakkal, az OSZK-val, Könyvtári Intézettel, Magyar Könyvtárosok Egyesületével, Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, Regionális Kollégiummal, MOKKA Egyesülettel.

Könyvtárosaink 45%-a az MKE helyi szervezete tagja volt, 4 fő a vezetőségben képviselte magát. Az MKE helyi szervezete közreműködésével megvalósult az országos szakmai továbbképzésünk.

Folytattunk az együttműködést a székelyudvarhelyi könyvtárral. Könyveket adományoztunk a helyi szlovák iskolának, karácsony előtt ajándékokat gyűjtöttünk.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei (legfeljebb 1000 karakter / 967)

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

A könyvtárral kapcsolatban 2023-ban 471 alkalommal jelent meg híradás, ami duplája az előző évinek. A legtöbb hírt az online sajtóban közzétették. A helyi média gyakorlata lett, hogy átvette a közösségi oldalainkon közzétett híreket. Nyitottan fogadták a könyvtár megkereséseit (sajtótájékoztató, interjú, beharangozó).

A könyvtár a Munkácsy Negyed részeként a korábbinál nagyobb sajtófigyelmet kap, több megjelenést regisztrálunk – nyomtatott és elektronikus formában egyaránt.

Békéscsabai Médiacentrum	198
Beol	155
Békés Megyei Hírlap	68
Csaba TV	33
Körös Hírcentrum	10
Egyéb	7
Összesen	471

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Hivatalos honlap mellett Facebook-, Instagram-, TikTok-oldallal, Youtube-csatornával, Moly-profillal rendelkezünk. Kéthetente elektronikus hírlevelet küldünk (~1500 feliratkozó).

A megújult arculati kézikönyv alapján készültek plakátjaink, kreatívjaink. Bővítettük a könyvőrök, jelzetek számát. Nyomtatványok helyett a terekben lévő digitális képkeretekre töltöttük fel programjainkat.

Újítás a kommunikációs szabályzat, mely rögzíti a kommunikációs csatornák felelőseit, a helyetteseket, a posztolás rendjét.

11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló (legfeljebb 3500 karakter / 2834)

a. a vármegyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról

A korábbi évekhez képest nagyobb számban kaptunk a kötelempéldány-szolgáltatás keretében dokumentumokat (2023: 138 db kiadvány 345.861 Ft értékben). A vármegyei dokumentumok beszerzése a helyi könyvtárosok együttműködésével történt.

KSZR keretében 4448 db dokumentum került állományba. A kistelepülések könyvtárainak települési katalógusai közös online adatbázisban kereshetők.

b. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

A nyilvános könyvtárakkal heti rendszerességgel történik kapcsolattartás a levelező listán keresztül. Az Országos Könyvtári Napok keretében közös pályázati tevékenységet

koordináltunk és valósítottunk meg. Két szakmai rendezvényt szerveztünk a képzések támogatása érdekében.

A helyszíni tanácsadások előzetes terv szerint megvalósultak. A kapcsolattartó könyvtáros igény szerint is segíti a könyvtárak munkáját. Helyszíni tanácsadás 13 településen történt (Csorvás, Doboz, Mezőberény, Körösladány, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Battonya, Doboz, Gyomaendrőd, Gyula, Kondoros, Mezőberény, Tótkomlós). A tanácsadások témái: személyi kérdések, alapidokumentumok, minőségirányítás, programszervezés, könyvtári működés, alapfeladatok ellátása, térrelrendezés, állományellenőrzés, közösségi oldalak, integrált könyvtári rendszerek.

c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2023-ban nyújtott szolgáltatásokról

37 kistélepülésen közvetlenül támogattuk a könyvtári ellátást. A támogatás felhasználásának két fő összetevője a dokumentumvásárlás (46%) és rendezvényszervezés (28%) volt. A retrospektív munkálatokhoz tananyagot és szakmai segítséget biztosítottunk a kistélepülési könyvtáraknak.

2023-ban 93 könyvtár (50 szolgáltató hely, 25 települési, 9 szak-, 7 fiók-, 1 ellátó, 1 felsőoktatási könyvtár) adatszolgáltatásában nyújtottunk segítséget.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről

Képzési lehetőséget elsősorban az egyesületi és a KSZR szakmai napok formájában biztosítottunk a megye könyvtárosainak. A turisztikai célú szakmai továbbképzésünkre meghívást kaptak a térség könyvtárosai.

A szakmai napok az alábbi témákat érintették: mesterséges intelligencia, társasjátékok pszichológiai, pedagógiai vetülete, könyvtári fejlesztési irányok, társadalmi szerepek, minőségirányítás, olvasásra nevelés.

A mindennapos munkavégzést, az adatszolgáltatást online, telefonon és személyesen segítettük. A szakmai napok találkozási és konzultációs lehetőséget teremtettek.

Rendszeresen tájékoztatást nyújtottunk a képzési lehetőségekről, konferenciákról – amennyiben módunkban állt, segítettük a részvételt.

e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

A nyilvános könyvtárak terei, az épületek és az infrastruktúra jellemzően elavult. A könyvtárak nagy részében felújítást célzó beavatkozásokat javasoltunk (hőszigetelés, épületfelújítás, akadálymentesítés, nyílászárócseré, eszköz korszerűsítés).

Helyszíni látogatások során ajánlásokat tettünk a terek átrendezésére, a gyűjtemény-elhelyezésére, a működés dokumentálására.

f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

Digitalizálási tevékenységünk során előnyt élveztek a helyi dokumentumok. Az Arcanumnak köszönhetően több megyei lap digitalizálása megtörtént. Tanácsadással segítettük a partnerintézmények munkáját.

A települések bevonásával bővítettük a BékésWiki online helyismereti enciklopédiát.

Könyvtárunk Petőfi 200-projekt keretében szerzett tapasztalatait megosztottunk, az új online szolgáltatásainkat bemutattuk a nyilvános könyvtárak szakmai rendezvényén.

12. Könyvtárhasználati tendenciák (6. sz. melléklet) (legfeljebb 2000 karakter / 1880)

a. *Az elmúlt éveket jelentősen meghatározó világjárvány, illetve az ún. „energiaválság” miatt kialakított szervezeti változások, új és megváltozott szolgáltatások bemutatása és fenntarthatósága.*

Könyvtárunk több, a nehézségek idején bevezetett, könyvtárhasználatot segítő, szükségleteket teljesítő szolgáltatást fenntart.

A pandémia során bevezettük az „ablakos kölcsönzést”, melyet napjainkban is igénybe vehetnek a gyorskölcsönzést kedvelő olvasóink. Az elmúlt években igény mutatkozott a könyvet házhoz szolgáltatás iránt, mely szintén elérhető.

A világjárvány idején több virtuális kiállítást készítettünk, összeállítottunk egy digitális szabadulószoobát, online ajánlókkal, kvízzjátékokkal tartottuk a kapcsolatot olvasóinkkal. Az e-szolgáltatások továbbra is elérhetők a könyvtár honlapján.

Megszokottá vált, hogy a járványt követően is online előadásokat szervezünk, a rendezvényekről rendszeresen videófelvétel készül, melyek visszanezhetők a könyvtár Youtube-csatornáján. Az online jelenlétünk erősítése céljából 2023-ban podcastcsatornát indítottunk.

A kistelepülések esetén továbbra is az online kapcsolattartást részesítjük előnyben, az utazási költségek csökkentése, a kiskönyvtárak nyitvatartásának biztosítása miatt. Az MKE helyi szervezete felmérése alapján a könyvtárosok szívesen vesznek részt virtuális formában szervezett előadásokon.

b. *Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019–2023 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.*

A könyvtárhasználatok, regisztrált használók és látogatók száma 2021-től fokozatosan növekedik. A programlátogatást beiratkozáshoz kötöttük, ennek is köszönhetően több mint 2000 fővel nőtt a könyvtártagok száma. Az IKR lekérdezés alapján csökkent az aktív használatok száma – ez alapján az új beiratkozók nem a kölcsönzés miatt válnak könyvtári taggá.

A web 2.0-s szolgáltatások gyarapodásával nőtt azok használóinak száma, a honlaphasználat népszerűsége csökkenő tendenciát mutat.

A kölcsönzött könyvek száma évről évre közelít a 2019-es adathoz, egyre ismertebb a folyóirat-kölcsönzés. Az AV-dokumentumok esetén – a bezárásnak, streaming szolgáltatásoknak, kevesebb DVD-megjelenésnek köszönhetően – csökkenés figyelhető meg, mely tudatában a videójáték-gyűjtemény bővítésére fektetjük a hangsúlyt.

A könyvtártagok lakosságon belüli aránya megközelíti a 2019-es állapotot: 2019-ben Békéscsaba 13%-a, 2023-ban a lakosság 12%-a rendelkezett érvényes könyvtári tagsággal.

Békéscsaba, 2024. február 9.

Juhász Zoltán
igazgató